

Ks. HELMUT J. SOBECZKO

**SIÓDMY ROK
DZIAŁALNOŚCI NAUKOWO-DYDAKTYCZNEJ
WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO
UNIwersYTETU OPOLSKIEGO
(Rok akademicki 2000/2001)**

Skrócona wersja sprawozdania z siódmego roku działalności dydaktyczno-naukowej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, z roku akademickiego 2000/2001, została przedstawiona podczas uroczystej akademii inauguracyjno-immatrykulacyjnej, jaka odbyła się na Wydziale Teologicznym w dniu 30 listopada 2001 r. Późniejszy niż zwykle termin uroczystości inauguracyjnej był spowodowany wyjątkową okolicznością przyjazdu na Śląsk JEm. Księdza Kardynała Prof. Leona Scheffczyka z Monachium. Była to okazja do złożenia Ks. Kardynałowi, naszemu Rodakowi, urodzonemu w Bytomiu 81 lat temu, najlepszych życzeń z okazji wyniesienia go do godności kardynalskiej podczas ostatniego konsystorza, a także okazja do przypomnienia jego wybitnych zasług na polu naukowej refleksji teologicznej, działalności pisarskiej i redakcyjno-wydawniczej, a zwłaszcza jego działalności profesorskiej w Tybindze i Monachium. W uroczystości inauguracyjno-immatrykulacyjnej uczestniczyli Księża Biskupi z Gliwic i Opola, a także Władze Uniwersytetu z JM. Rektorem UO prof. dr hab. Stanisławem Nicieją. Zostały również wręczone dyplomy ubiegłorocznym absolwentom oraz odbyły się dwie uroczyste promocje doktorskie: ks. dr Mirona Michaliszyna i ks. dr Józefa Tomiaka.

1. Ogólna charakterystyka dokonań w roku akademickim 2000/2001

Do najważniejszych osiągnięć siódmego roku działalności Wydziału Teologicznego należą:

- (1) Uzyskanie pełnych praw habilitacyjnych; pod koniec I semestru (29.01.2001) Rada Główna Szkolnictwa Wyższego i Centralna Komisja ds. Tytułu i Stopni Naukowych pozytywnie rozpatrzyła nasz wniosek i przyznała Wydziałowi Teologicznemu prawo nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego wraz z możliwością przeprowadzania przewodów o tytuł naukowy profesora. Uzys-

kanie praw habilitacyjnych okazało się bardzo ważne dla całego Uniwersytetu, gdyż przez ten fakt Uniwersytet uzyskał pełną autonomię.

Po uzyskaniu powyższych uprawnień otwarto dwa przewody habilitacyjne i trzy o tytuł naukowy profesora. Pozytywnie zakończone zostały już profesury ks. dra hab. Piotra Jaskóły (UO) i bpa dra hab. Marka Jędraszewskiego (UAM w Poznaniu) oraz habilitacja ks. dra Jarosława Moskałyka (Akademia Teologiczna we Lwowie).

- (2) Na wniosek Rady Wydziału, w ramach struktury organizacyjnej tegoż Wydziału, Rektor Uniwersytetu Opolskiego specjalnym zarządzeniem powołał Redakcję Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego (Zarządzenie nr 8/2001, z dnia 23 lutego 2001 r.). Sekretarzem Redakcji Wydawnictw został ks. adiunkt dr Rajmund Porada. Celem zapewnienia odpowiedniego poziomu naukowego publikacjom wydziałowym Rada Wydziału Teologicznego powołała w dniu 4 kwietnia 2001 r. Komisję Wydawniczą, składającą się z redaktorów wydziałowych czasopism i serii wydziałowych.
- (3) W roku sprawozdawczym ważnym wydarzeniem było otwarcie przy Wydziale Teologicznym drugiego w Opolu Ośrodka Duszpasterstwa Akademickiego *Ressurexit*. Przez Wielkiego Kanclerza zostało mianowanych trzech duszpasterzy: ks. adiunkt dr Marcin Worbs jako duszpasterz–kapelan nauczycieli akademickich opolskich uczelni, oraz księża adiunkci: ks. dr Radosław Chałupniak i ks. dr Jerzy Kostorz, jako duszpasterze akademicy studentów. Pomieszczenia Ośrodka (oratorium i sala spotkań) zostały uroczystie poświęcone i otwarte 24 listopada 2000 r. przez abpa A. Nossola. Obok działalności duszpasterskiej Ośrodek rozwija również działalność kulturalną.
- (4) Do osiągnięć Wydziału należy również dalszy rozwój kadry naukowej. W minionym roku 5 osób obroniło prace doktorskie (ks. F. Koenig, ks. Ryszard Kręciproch, ks. Miron Michaliszyn, ks. Józef Tomiak, ks. Zenon Kijaczko), 2 osoby uzyskały stopień doktora habilitowanego (ks. dr P. Morciniec, ks. dr Z. Glaeser), z tego jedna praca habilitacyjna została wyróżniona nagrodą Ministra Edukacji Narodowej (ks. dr P. Morciniec), a jedna osoba wygrała konkurs na stanowisko profesora nadzwyczajnego (ks. dr hab. Z. Małecki). W minionym roku na Wydziale Teologicznym pracowało 58 nauczycieli akademickich, w tym: 22 samodzielnych pracowników, 31 adiunktów oraz 5 asystentów i wykładowców, a ponadto 12 osób prowadziło zajęcia zlecone. W wyniku ogłoszonego konkursu od 1 października 2000 r. zostało zatrudnionych dwóch nowych adiunktów: ks. dr Rajmund Porada w Katedrze Teologii Kościołów Poreformacyjnych oraz ks. dr Marek Lis w Katedrze Homiletyki i Środków Przekazu Wiary.
- (5) W minionym roku, oprócz trzech osób, które obroniły prace doktorskie, 129 absolwentów otrzymało tytuły magisterskie, 23 stopnie licencjackie (rzymskie), 11 osób stopnie licencjackie zawodowe, a 78 osób świadectwa ukończenia studiów podyplomowych (wychowanie do życia w rodzinie).

- (6) Na wszystkich specjalnościach i studiach nowy rok akademicki 2001/2002 rozpoczyna 950 osób, z tego na dziennych studiach magisterskich 386 osób (184 WSD), na zaocznych magisterskich i doktoranckich 415 osób, a na podyplomowych 101 osób. Z satysfakcją możemy stwierdzić, iż z każdym rokiem powiększa się liczba studentów na naszym Wydziale. Ukończone zostały również starania o otwarcie drugiego kierunku studiów dziennych w zakresie nauk o rodzinie.
- (7) O pracy naukowej Wydziału świadczą przede wszystkim liczne publikacje. W minionym roku ukazały się kolejne numery czterech czasopism, ponadto pracownicy Wydziału opublikowali 29 pozycji książkowych oraz ponad 250 artykułów i innych opracowań redakcyjnych (średnio ponad 4 publikacje na jednego pracownika).

2. Badania statutowe i własne w roku akademickim 2000/2001

Wszystkie przyznane z Komitetu Badań Naukowych środki przeznaczono na dofinansowanie druku publikacji zwartych, w których prezentowane są na bieżąco wyniki prowadzonych prac w ramach badań statutowych i własnych. Zakres tematyki prac badawczych prowadzonych w ramach poszczególnych katedr obejmował następujące zagadnienia: (1) znaczenie ekumenizmu w działalności integracyjnej Europy; (2) najbardziej aktualne zagadnienia współczesnej teologii, etyki, filozofii chrześcijańskiej oraz kultury religijnej.

W roku sprawozdawczym zakończono m.in. badania nad podstawowymi normami moralnymi, rozpatrywanymi zarówno w odniesieniu do etyki katolickiej, jak i ogólnego prawa naturalnego co znalazło wyraz w konferencji i publikacji aktualnej dyskusji nad eutanazją. (3) Z podstawowych zagadnień teologiczno-katechetycznych i wychowawczych przedmiotem badań była problematyka wychowania religijnego u progu Trzeciego Tysiąclecia, a także posługa misyjna w ostatnim dwudziestolecu. (4) Zajmowano się problematyką niedzielnego świętowania we współczesnym społeczeństwie pluralistycznym, a ponadto (5) zagadnieniami religijnej kultury (m.in. ukrytej religijności kina), oraz problematyką muzyki kościelnej i sztuki sakralnej. (6) Z nowych tematów na uwagę zasługuje szczegółowa analiza procesu narodzin i rozwoju idei personalizmu. (7) W ramach badań nad dziejami kultury religijnej na Śląsku Katedra Historii Kościoła i Patrologii Wydziału Teologicznego realizowała wspólny temat badawczy z Instytutem Historii UO (Zakład Historii Średniowiecznej). Owocem tej współpracy była wspólna międzynarodowa konferencja naukowa poświęcona życiu i działalności księcia Władysława Opolczyka (w sześćsetlecie jego śmierci). Materiały pokonferencyjne zostały również wydane wspólnym wysiłkiem finansowym.

3. Konferencje naukowe o zasięgu krajowym i międzynarodowym

W roku sprawozdawczym Wydział Teologiczny UO zorganizował 5 konferencji naukowych: dwie międzynarodowe oraz trzy ogólnopolskie, a także dwa cykle tzw. wykładów otwartych. Konferencja *Eutanazja w dyskusji* dofinansowana została ze środków MEN (fundusz DWB '2001), a przyznane środki przeznaczone zostały na dofinansowanie druku materiałów pokonferencyjnych. W roku sprawozdawczym odbyły się następujące konferencje naukowe:

Lp	Tytuł konferencji	Zasięg	Liczba uczestn.	Koszt całości	W tym koszt poniesiony przez		
					Wydział, sponsorzy	DOT	opłaty uczestn.
1.	Niedziela we współczesnym społeczeństwie pluralistycznym (14–16 marca 2001 r.)	międzynarodowa	110	15.000	10.800	—	4.200
2.	Eutanazja w dyskusji (19–20 kwietnia 2001 r.)	międzynarodowa	105	19.000	7.100	7.000	4.900
3.	Ukryta religijność kina (22–28 kwietnia 2001 r.)	ogólnopolska	120	12.000	9.100	—	2.900
4.	Wychowanie religijne u progu Trzeciego Tysiąclecia (27–28 kwietnia 2001 r.)	ogólnopolska	95	10.500	8.400	—	2.100
5.	20 lat posługi misyjnej kapłanów diecezji opolskiej (19 maja 2001 r.)	ogólnopolska	70	9.000	7.500	—	1.500

Materiały z konferencji nr 1, 2, 4 opublikowane zostały w ramach serii *Opolska Biblioteka Teologiczna* (nr 44–46), a z konferencji nr 3 i 5 w serii *Sympozja* (nr 44–45).

Obok wymienionych sympozjów zorganizowano również cykl wykładów otwartych: *U progu Trzeciego Tysiąclecia* (soboty Wielkiego Postu 2001 r.). Materiały z tych wykładów zostały opublikowane w serii *Sympozja* (nr 42).

Na szczególne podkreślenie zasługuje bardzo aktywny udział pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału Teologicznego UO w konferencjach, sympozjach i seminariach naukowych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych.

4. Działalność wydawnicza Wydziału Teologicznego

Przedstawiona wyżej działalność naukowa znalazła swój konkretny wyraz w działalności wydawniczej Wydziału Teologicznego UO, która również w roku

sprawozdawczym była bardzo bogata. Stwierdzenie to dotyczy zarówno publikacji wydawanych przez Wydział, jak również dorobku wydawniczego poszczególnych pracowników naukowych, publikowanych poza Wydziałem.

Ukazały się kolejne tomy w poszczególnych seriach wydawniczych. Wydział Teologiczny kontynuował również redagowanie i publikację swoich czterech czasopism. Ukazały się kolejne numery półroczników: *Liturgia Sacra* (2001 nr 1 i 2) i *Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego* (2001 nr 1 i 2) oraz następny tom rocznika *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego* (t. XXI) i *Scriptura Sacra* (t. IV). W periodykach tych zamieszczono przede wszystkim artykuły pracowników Wydziału, ale też naukowców z innych ośrodków krajowych i zagranicznych. W druku znajduje się również piąte czasopismo wydziałowe pt. *Studia Ekumeniczne*, redagowane przez Instytut Ekumenizmu i Badań nad Integracją.

W sumie w ramach działalności wydawniczej Wydziału Teologicznego UO w 2001 r. opublikowano 34 pozycje zwarte (część z nich znajduje się w druku): w tym 7 prac monograficznych (autorskich), 12 prac zbiorowych (głównie materiały pokonferencyjne) oraz 7 odrębnych numerów czasopism.

W ramach ogólnego dorobku wydawniczego poszczególni pracownicy Wydziału opublikowali ponad 300 pozycji o charakterze naukowym (monografie, redakcje prac zbiorowych, jak również artykuły i recenzje w pracach zbiorowych i czasopismach krajowych oraz zagranicznych), a także prawie 140 haseł encyklopedycznych. W liczbie tej nie uwzględniono felietonów o charakterze popularno-naukowym i sprawozdań publikowanych w prasie codziennej i tygodnikach.

Szczegółowy zestaw publikacji Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego przedstawia się następująco:

Seria: *Opolska Biblioteka Teologiczna*

1. R. POŚPIECH, *Bożonarodzeniowa muzyka na Jasnej Górze w XVIII i XIX wieku*, Opole 2000, ss. 278 (nr 43).
2. R. CHAŁUPNIAK, J. KOSTORZ (red.), *Wychowanie religijne u progu trzeciego tysiąclecia chrześcijaństwa*, Opole 2001, ss. 245 (nr 44).
3. E. MATEJA, R. PIERSKAŁA (red.), *Niedziela w społeczeństwie pluralistycznym*, Opole 2001, ss. 255 (nr 45).
4. H. LANGKAMMER, *Apostoł Paweł i jego dzieło*, Opole 2001, ss. 368 (nr 46).
5. P. MORCINIEC (red.), *Eutanazja w dyskusji*, Opole 2001, ss. 295 (nr 47).
6. BONAWENTURA SMOLKA, *Początki i rozwój personalizmu chrześcijańskiego*, Opole 2001 (w druku).
7. N. WIDOK, *PHYSIS w pismach Grzegorza z Nazjanzu*, Opole 2001 (w druku).

Seria: *Sympozja*

8. *Psychologiczno-medyczne i moralne następstwa straty dziecka*, red. J. DZIERŻANOWSKI, Opole 2001, ss. 152 (nr 41).
9. *U progu trzeciego tysiąclecia chrześcijaństwa*, red. M. WORBS, Opole 2001 (nr 42).
10. *Teologia w jednoczonej Europie*, red. S. RABIEJ, Opole 2001, ss. 146 (nr 43).
11. *W drodze do Jerozolimy*, red. Z. MAŁECKI, Opole 2001, ss. 85 (nr 44).
12. *Ukryta religijność kina*, red. M. LIS, Opole 2001, ss. 105 (nr 45).
13. *Idźcie na cały świat. Kapłani diecezji opolskiej na kontynentach świata*, red. S. KLEIN, J. URBAN, Opole 2001, ss. 154 (nr 46).

Colloquia Theologica

14. *Rozum i wiara*, red. A. ANDERWALD, Opole 2001 (nr 2, w druku).
15. *Spółczesność pluralistyczna. Wyzwanie dla Kościoła i teologii*, red. S. KNOBLOCH, P. TARLINSKI, Opole 2001, ss. 182 (nr 3).

Podręczniki i skrypty

16. P. JASKÓŁA, *Zagadnienia ekumeniczne*, Opole 2001, ss. 103 (nr 7).
17. P. KOSMOL, *Zarys etyki ogólnej*, Opole 2001, ss. 126.
18. P. KOSMOL, *Teologia moralna szczegółowa. Cnoty teologiczne i cnota religijności*, Opole 2001, ss. 136.

Seria: *Z dziejów kultury chrześcijańskiej na Śląsku*

19. A. PASHON, *Kronika Pawłowiczek, Z dziejów parafii*, red. H. KARZYŃSKA, Opole 2001, ss. 115 (nr 20).
20. *Władysław Opolczyk jakiego nie znamy*, red. A. POBÓG-LENARTOWICZ, Opole 2001, ss. 178 (nr 21).

Inne serie wydawnicze

21. P.P. MANIURKA, *Mater Matris Domini. Die heilige Anna Selbdritt in der gotischen Skulptur Schlesiens*, Altenberg 2001, ss. VIII + 380 (Münsteraner Theologische Abhandlungen, 65).
22. PEREGRYN Z OPOLA, *Kazania „de tempore” i „de sanctis”*, red. J. WOLNY, wydanie wspólne Wydziału Teologicznego UO i Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, Kraków–Opole 2001, ss. 635.
23. J. KRÓL, *Psychologiczne aspekty badania fenomenu religii*, wyd. II. Opole 2001, ss. 297.

24. J. KOCHTEL, *W szkole słowa Bożego. Medytacje w rytmie lectio divina*, Opole 2001, ss. 134.
25. *Statuta Capituli Ecclesiae Cathedralis Wratislaviensis ex anno 1482/83. Statuty wrocławskiej kapituły katedralnej z roku 1482/83*, oprac. KAZIMIERZ DOŁA, tł. NORBERT WIDOK (w druku).

Czasopisma

26. *Liturgia Sacra. Liturgia-Musica-Ars*, H.J. SOBECZKO (red.), Opole 7 (2001), nr 1 (17), ss. 190.
27. *Liturgia Sacra. Liturgia-Musica-Ars*, H. J. SOBECZKO (red.), Opole 7 (2001), nr 2 (18), ss. 216.
28. *Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego*, E. WYGLENDĄ (red.), Opole 7 (2001), nr 1 (13), ss. 136.
29. *Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego*, E. WYGLENDĄ i T. GRABUŃCZYK (red.), Opole 7 (2001), nr 2 (14), ss. 104.
30. *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*, T. DOŁA (red.), Opole, t. XXI (2001), ss. 415.
31. *Scriptura Sacra*, J. CZERSKI (red.), Opole, t. IV (2000), ss. 228.
32. *Studia Oecumenica*, P. JASKÓŁA (red.), Opole 1 (2001), ss. 299.

Inne publikacje

33. *Informator na rok akademicki 2001/2002*, Opole 2001, ss. 263.
34. *Rocznik informacyjny 1999/2000 i 2000/2001*, R. PIERSKAŁA, H. SOBECZKO (red.), nr 6–7, Opole 2001, ss. 251.

* * *

W świetle powyższego sprawozdania można z całą pewnością uznać, iż Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego realizuje swoje statutowe obowiązki dydaktyczno-naukowe zgodnie z przyjętymi założeniami, a wszystkie przyznane na ten cel środki finansowe zostały wykorzystane na druk sporej części wymienionych wyżej publikacji. Osiągnięcia te realizowano według przedstawionych wcześniej planów badawczych i wydawniczych.